

מדינת ישראל
ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

ערר 22-1533

לפני כבוד חברי הוועדה:
ערן עסיס, עו"ד - יו"ר
טניה חכמוב, רו"ח - חברה

העוררת: **ערן מבל ארכיטקטורה ובנוי ערים בע"מ, ח.פ. 512261900**
באמצעות משה אושרת

נ ג ד

המשיבה: **רשות המסים**
באמצעות היחידה לטיפול במענק השתתפות בהוצאות קבועות
רחוב בן גוריון 38 רמת גן
מייל: corona.ararim@taxes.gov.il

החלטה

1. העוררת היא חברה העוסקת בתכנון אדריכלי, שעל לקוחותיה נמנים רשויות ציבוריות ומשרדי ממשלה וכן יזמים גדולים. העוררת הגישה בקשה למענק הוצאות קבועות לתקופת הזכאות יולי-אוגוסט 2020, בהתאם לחוק התכנית לסיוע כלכלי (נגיף הקורונה החדש) (הוראת שעה), התש"ף-2020 (להלן – **החוק** או **חוק התוכנית לסיוע כלכלי**).
2. בקשת העוררת נדחתה, בהחלטה מיום 11.1.2021, בה צוין כי לא ניתן לבצע התאמות בנוסחת החישוב. השגה שהגישה העוררת שלושה ימים לאחר מכן נענתה רק ביום 17.2.2022. בהחלטה בהשגה קבעה המשיבה כי אין קשר סיבתי בין ירידת המחזורים לבין מגפת הקורונה ולכן העוררת אינה זכאית למענק. המשיבה ציינה בהחלטה בהשגה כי מחזורי ההכנסות החודשיים של העוררת הם תנודתיים, וכן ציינה כי בהשוואה בין שנת 2019 לשנת 2020 חלה עליה ניכרת בהכנסות העוררת. עוד ציינה המשיבה כי בחודש ספטמבר, מיד לאחר תקופת הזכאות הנדונה, היו לעוררת הכנסות גבוהות בהרבה, למרות שהתקיים סגר באותה תקופה.
3. מכאן הערר שבפנינו.

טענות הצדדים

4. בכתב הערר טענה העוררת כי התנודתיות בהכנסותיה נובעת מעבודה על פרויקטים ארוכי טווח, שבהם התשלומים מבוצעים לפי אבני דרך, כך שההכנסה משתנה מחודש לחודש,

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

בדומה לנותני שירותים אחרים. העוררת טענה כי התחשיב שנקבע בחוק הוא דו-חודשי, ואין לשלול את המענק על בסיס תחשיב שנתי, שאינו מהווה מרכיב בנוסחת הפיצוי. העוררת הדגישה כי הכנסותיה הגבוהות בשנת 2020 בכלל, ובחודש ספטמבר 2020 בפרט, נובעות מפעולות גביה של חובות עבר מגופים ממשלתיים, גבייה שהתאפשרה על רקע הנחיית משרד האוצר – אשר אינה מעידה על עליה בהיקף הפעילות. בנוסף נטען כי בחודש מרץ 2020, היו לעוררת הכנסות גבוהות באופן חריג – כתוצאה מפעילות שביצעה לפני מגפת הקורונה.

5. עוד טענה העוררת כי הירידה שאירעה בחודש אוגוסט 2019 אינה מעידה על ירידה בהכנסות. בנוסף, טענה העוררת כי חל שינוי בין הנימוק שהוצג בשלב דחיית הבקשה, והדבר מעיד על כך שהחלטת המשיבה אינה מבוססת על עובדות ועל בדיקה אמיתית.

6. העוררת צירפה לכתב הערר רשימה של פרויקטים שבהם חלה ירידה בשנת 2020 (בהשוואה להכנסות מאותם פרויקטים בשנת 2019), וכן הודעה שהתקבלה מרשות שדות התעופה, (מבין לקוחותיה הגדולים) בדבר עצירת כל הפרויקטים עקב הקורונה. כמו כן, הפנתה העוררת לפסיקות של ועדת הערר שעמדו על חובת ההנמקה המוטלת על המשיבה, בדגש על סטייה מהנוסחה, וכן לפסיקות שמהן עולה כי לצורך חישוב המענק יש להיצמד לדיווח למע"מ.

7. בכתב התשובה טענה המשיבה כי התנודתיות ניכרת בהכנסות העוררת בכל התקופות בשנים 2019-2021, וכי דווקא בתקופות שבהן חל סגר – חלה עליה בהכנסות העוררת. העוררת טענה כי ההודעה מחודש מרץ 2020 על הקפאת הפרויקטים ברשות שדות התעופה אינה מעידה על קשר סיבתי – שכן דווקא בתקופה זו חלה עליה ניכרת בהכנסות (וכך גם בחודש אפריל 2020 שחל מיד לאחר מכן). המשיבה הדגישה כי אין לנטרל את חובות העבר, שכן הזכאות למענק מחושבת לפי הדיווחים למע"מ, מבלי לבדוק את הנתונים הספציפיים של כל עסק ועסק. לגבי הטענה לשינוי הנימוקים בשלב ההשגה, עמדה המשיבה על כך שבשלב זה הבקשה למענק נבחנת באופן מעמיק יותר, והיא מוסמכת לתקן את החלטתה, לכאן או לכאן.

8. בתגובה לכתב התשובה, מיקדה העוררת את טענותיה בסוגיית התנודתיות. העוררת טענה שאין לראות בשינויים שחלו בהכנסות בשנת 2019 ביטוי לתנודתיות, שכן רק בשני חודשים ההכנסות היו גבוהות או נמוכות מהממוצע ביותר מ-25%. עוד נטען שהתנודתיות כשלעצמה אינה יכולה להוות בסיס לסטייה מהנוסחה.

9. בדיון שהתקיים באמצעים טכנולוגיים ביום 17.5.2022, עמדה הוועדה על הקשיים בהוכחת הקשר הסיבתי. בין היתר, הובהר כי גם אם תיערך השוואה בין מחזור ההכנסות בתקופת הזכאות לבין מחזור ההכנסות הממוצע בשנת 2019 לא חלה ירידה המזכה במענק. בנוסף, עמדה הוועדה על האיחור הניכר שחל בשלב ההשגה – ההחלטה בהשגה ניתנה בחלוף

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

למעלה מ-13 חודשים, אף שהחוק מורה על מתן החלטה בהשגה בתוך 120 ימים. אגב כך, הורתה הוועדה לצדדים להשלים את טענותיהם.

10. בהמשך להערת הוועדה בעניין ההשוואה למחזור הממוצע בשנת 2019, טענה העוררת כי ישנה ירידה של 32%, וטענה כי ירידה בשיעור כזה מזכה אותה במענק. לעניין האיחור טענה העוררת מדובר באיחור קיצוני שצריך להביא לתוצאה של קבלת הערר, וזאת על רקע פסיקת בית המשפט המחוזי בעמ"נ 27710-06-21 ב. ג. **ביטחון הצפון אבטחת מוסדות, ליווי טיולים ומתן שירותי רפואה בע"מ נ' רשות המסים** (ניתן ביום 3.1.2022; להלן – **עניין ב.ג. ביטחון**).

11. בתגובת המשיבה הובהר כי בהתאם להוראות החוק, בתקופת הזכאות יולי-אוגוסט 2020 שיעור ירידת המחזור המינימלי המזכה במענק עומד על 40%. לעניין המועד שנקבע בחוק למתן החלטה בהשגה, טענה המשיבה כי בהתאם לפסיקת בית המשפט העליון, כיוון שלא נקבעה סנקציה בהוראות החוק, מדובר במועד מנחה בלבד; הפרתו של מועד מנחה עשויה אמנם להוות בסיס לביקורת על סבירות ההחלטה, ובחינה על פי שיטת הבטלות היחסית, אך אינה מחייבת קבלת הערר. המשיבה הדגישה את העומס הבלתי צפוי המוטל על כתפיה וטענה שהיא עושה כל שלא ידה כדי לטפל בבקשות ובהשגות. כמו כן הדגישה המשיבה את העובדה שניתנו לעוררת מקדמות כך שהיא לא נפגעה כלכלית מהאיחור בשלב ההשגה, וכן ציינה כי ניתן לפסוק הוצאות לחובתה, או לחלופין להימנע מפסיקת הוצאות כנגד העורר מקום שיש הצדקה לכך.

דיון והכרעה

12. לאחר ששמענו את טענות הצדדים ועיינו בכתבי הטענות, באנו לכלל מסקנה כי **דין הערר להידחות**.

13. נקודת המוצא היא כי המענקים לפי חוק התוכנית לסיוע כלכלי נועדו לסייע לעסקים שנפגעו כתוצאה מהתפשטות של נגיף הקורונה. בהתאם להחלטת הממשלה ולחוק, לא די בעובדה שחלה בעסק ירידת מחזורים בהשוואה לשנת 2019, אלא יש להראות כי "**ירידת מחזור העסקאות בתקופת המענק נגרמה כתוצאה מההשפעה הכלכלית של התפשטות נגיף covid-19**" (סעיף 38(3) לחוק). במילים אחרות, המענק יינתן רק אם קיים קשר סיבתי בין ירידת המחזורים ובין התפשטות נגיף הקורונה.

14. בחוק התוכנית לסיוע כלכלי לא נקבע כי עוסק המבקש מענק מחויב להוכיח את הקשר הסיבתי באופן פוזיטיבי, וכפי שנקבע בעבר בהקשר זה, ניתן לומר כי יש מעין הנחת מוצא עובדתית לפיה במקום שקיימת ירידת מחזורים, קיים גם קשר סיבתי להתפשטות נגיף הקורונה. יחד עם זאת, במקרים שבהם רשות המסים מצביעה על ממצאים עובדתיים

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

מהימנים המעמידים בספק את קיומו של קשר סיבתי, נטל ההוכחה מוטל על העוסק, ועליו להבהיר את הקשר בין ירידת המחזורים ובין התפשטות נגיף הקורונה (ראו עניין ב.ג. בטחון, פסקה 53 לפסק הדין).

15. בעניין ב.ג. בטחון ובפסיקות קודמות של ועדות הערר הוזכרו ממצאים שונים שהוכרו ככאלו שמעבירים לעורר את הנטל הראייתי להוכחת קיומו של הקשר הסיבתי. בין היתר נקבע כי העורר נדרש להוכיח את הסיבה לירידת המחזורים כאשר חלה ירידה בהיקף ההכנסות שלו עוד לפני משבר הקורונה (עניין ב.ג. בטחון, שם; וראו לדוגמה ערר 1101-21 זידאן מוחמד נ' רשות המסים (ניתן ביום 5.5.2021), ערר 1133-21 מאסטר ביי בע"מ נ' רשות המסים (ניתן ביום 19.5.2021)), או כאשר חלה ירידה בהיקף הפרויקטים שלו (ערר 1059-21 א.ש.ת. עבודות קבלנות בניה בע"מ נ' רשות המסים (ניתן ביום 12.8.2021)), וכן כאשר חל שינוי באופי הפעילות של העסק ללא קשר למשבר הקורונה (ערר 1130-21 חיאדרה חאלד נ' רשות המסים (ניתן ביום 5.7.2021), ערר 1256-21 א.ס.ף פיתוח - עבודות קבלניות וצמ"ה בע"מ נ' רשות המסים (ניתן ביום 10.10.2021)), או כאשר השוואה שנתית בין מחזור ההכנסות בשנת 2019 למחזור ההכנסות בשנת 2020 אינה מעידה על ירידת מחזורים (ערר 2317-21 אי.וי.וי פרויקטים פיתוח ובניה בע"מ נ' רשות המסים, ניתן ביום 25.5.2022).

16. במקרים רבים, ספק לגבי קיומו של קשר סיבתי מתעורר גם לנוכח תנודתיות בהכנסות העסק. כאשר קיימת תנודתיות בהכנסות, ההשוואה בין תקופה זו חודשית אחת לאחרת אינה מעידה באופן מהימן על השינויים במצבו של העסק, וייתכן מאוד שירידת המחזורים המצטיירת מהשוואה כזו היא אקראית ואינה נובעת ממגפת הקורונה (ראו ערר 1277-21 נורט' סטאר טכנולוגיות בע"מ נ' רשות המסים, ניתן ביום 14.10.2021). במקרים כאלו, ניתן לקבוע את מחזור תקופת הבסיס על פי חישוב חלופי, של ממוצע הכנסות העוסק על פני שנה קלנדרית, או תקופה ארוכה אחרת (ראו למשל ערר 1026-21 נתני זיו – סטודיו זיו בע"מ נ' רשות המסים, ניתן ביום 5.5.2021); מדובר בחישוב מיטיב המאפשר לבחון האם דרישת הקשר הסיבתי מתקיימת, לפחות לגבי חלק מירידת המחזורים (ראו ערר 1003-21 נ.ע. גולדה נתניה בע"מ נ' רשות המסים, ניתן ביום 2.5.2021).

17. במקרה שלפנינו, האינדיקציות להיעדר קשר סיבתי הינן מובהקות. ראשית כל – התנודתיות. הכנסות העוררת בתקופת הזכאות הן אכן על הצד הנמוך בין חודשי הדיווח השונים, אולם הן אינן שונות מרף ההכנסות הנמוך שהיה לה בתקופות אחרות. כך למשל, בחודשים מרץ עד מאי 2019, למשל, ההכנסות היו בסדר גודל זהה להכנסות שהיו לעוררת בתקופת הזכאות. על פניו, אלו הן הכנסותיה הרגילות של העוררת, וההבדל שנוצר בהשוואה בין תקופת הזכאות לתקופה המקבילה בשנת 2019 נחזה להיות אקראי. נתונים אלו מלמדים על חשש של ממש שהירידה אינה מעידה על פגיעה בעקבות מגפת הקורונה, ונראה כי היא נובעת מהתנודתיות עצמה.

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

18. לכך יש להוסיף את העליה בהכנסות בהשוואה בין שנת 2019 לשנת 2020 – עליה ניכרת של כ-23.9%. בעסק תנודתי, ישנה חשיבות מיוחדת לבחינה של מחזור ההכנסות על פני תקופה ארוכה יותר, והעליה בהשוואה משנת 2019 לשנת 2020 מעידה כאלף עדים על היעדר קשר סיבתי. בנסיבות כאלה, הנטל המוטל על העוררת הוא כבד במיוחד, בפרט אם היא מבקשת לקבוע כי ירידת מחזורים שאירעה בתקופת זכאות אחת בלבד, היא זו שנבעה ממגפת הקורונה (ראו ערר 1389-21 אהוד לויטן הנדסה בע"מ נ' רשות המסים, ניתן ביום 12.9.2021, פסקה 34 להחלטה). לא יהיה זה מיותר לציין כי בשנת 2021 הכנסות העוררת היו גבוהות גם כן (עליה של 19.7% בהשוואה לשנת 2019).

19. העוררת טענה כי העליה בהכנסות נובעת מצעדים אקטיביים שנקטו על ידי הממשלה להקדמת תשלומים לספקים, וכי בפועל העבודה נפגעה. ראשית, לא הובהר מהו היקף התשלומים שהוקדמו ואם התמונה הייתה שונה אלמלא הקדמת התשלומים. אולם מעבר לכך, גם אם טענה זו נכונה, היא אינה מסייעת לעוררת. יהיה אשר יהיה, מצבה הכלכלי של העוררת לא נפגע בשנת 2020, אלא השתפר. גם אם הדבר נובע מצעדי סיוע אחרים של הממשלה, הרי שבפועל העוררת לא ספגה ירידה במחזורי ההכנסות כפי שדווחו למע"מ, ובתקופת הזכאות הרלוונטית – לא ספגה ירידה שנבעה מנגיף הקורונה.

20. גם טענת העוררת כי ההכנסה הגבוהה שקיבלה בחודש מרץ 2020 נובעת מעבודה בחודשים קודמים, ומעוותת את החישוב השנתי – אינה מועילה לה: העליה בין שנת 2019 לשנת 2020 ניכרת גם בהשוואה בין החודשים אפריל עד דצמבר בלבד. מדובר אפוא בעסק שהצליח לשמור על רמת הכנסה גבוהה, בכל קנה מידה אפשרי, ואף שיפר את מצבו בתקופת הקורונה – יהיו הסיבות לכך אשר יהיו.

21. בנסיבות כאלה, קשה ליחס משמעות למסמכים שהציגה העוררת לגבי הפרויקטים שנעצרו ברשות שדות התעופה. ההחלטה על הקפאת פרויקטים נעשתה ביום 22.3.2020, ולא הוצג כל מידע לגבי משך הזמן שבו חלה ההקפאה, וחשוב מכך – לא הובהר אילו תשלומים שהיו מיועדים לעוררת עוכבו עקב כך. נזכיר כי בחודשים יולי-אוגוסט 2020, שעליהם נסוב הערר, חלה חזרה הדרגתית לשיגרה ברוב מגזרי משק, וקשה להעריך איזו השפעה הייתה לעיכוב בפרויקטים אלו – עיכוב שכאמור, לא הוצגו לנו נתונים על מידת השפעתו על הכנסות העוררת. מכל מקום, גם אם עיכובים אלו השפיעו לרעה על הכנסות העוררת, ייתכן שהיו גורמים אחרים שהיטיבו עם מצבה (כגון מדיניות התשלומים הממשלתית או גורמים אחרים), והתוצאה הכללית היא שהכנסותיה השתפרו.

22. עוד נעיר כי איננו רואים תועלת בפירוט שהציגה העוררת, לגבי הפרויקטים שבהם חלה ירידה בהכנסות, בהשוואה בין 2019 ל-2020. גובה ההכנסות בכל פרויקט ממילא משתנה מתקופה לתקופה, וזאת בהתאם לאבני הדרך השונות שנקבעו בכל פרויקט, כפי שהסבירה העוררת. מטבע הדברים, לא ניתן לצפות לעקביות בגובה ההכנסות לאורך חיי הפרויקט

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

בכל שנה, ולכן ירידה בחלק מהפרויקטים היא טבעית וצפויה. מנגד, ברור שהשוואה שערכה העוררת הייתה סלקטיבית; כיוון שבסך הכל הכולל חלה עליה במחזורי ההכנסות בין שנת 2019 לשנת 2020, הרי בוודאי שהפרויקטים שחלה בהם ירידה "מתקזזים" למול פרויקטים אחרים שבהם חלה עליה. נתוני הפרויקטים שההכנסות מהם עלו בשנת 2020 לא הוצגו לוועדה, ולא בכדי – שכן נתונים אלו היו מפריכים את טענות העוררת.

23. מצאנו אפוא כי הירידה בהכנסות העוררת בחודשים יולי-אוגוסט 2020, בהשוואה לחודשים אלו בשנה הקודמת, לא נבעה ממגפת הקורונה. האינדיקציות שהציגה המשיבה להיעדר קשר סיבתי היו משמעותיות, והעוררת לא הרימה את הנטל המוטל עליה להוכיח הקשר הסיבתי.

24. למעלה מן הצורך, נדגיש כי אף אילו היינו יוצאים מתוך הנחה שחלק מירידת המחזורים עשוי היה לנבוע מנגיף הקורונה – מה שלא הוכח בענייננו – היה מקום לנטרל את ההשפעה של התנדדות בהכנסות העוררת ולהשוות את הכנסותיה למול ממוצע ההכנסות בשנת 2019. גם לפי חישוב זה, שהוא כאמור בבחינת למעלה מן הצורך, נמצא כי העוררת אינה זכאית למענק (שכן הירידה בהכנסות עומדת על כ-32%, בשיעור נמוך מהשיעור הנדרש בחוק – 40%).

איחור במתן החלטה בהשגה

25. העוררת טענה שיש לקבל את הערר גם על רקע האיחור במתן החלטה בשלב ההשגה, שכן ההחלטה בהשגה ניתנה בחלוף למעלה משנה, באיחור של יותר מ-9 חודשים. זאת, על רקע פסק הדין בעניין ב.ג. ביטחון, בו נקבע כי איחור משמעותי במתן החלטה בהשגה עשוי להצדיק קבלת הערר.

26. נושא זה נדון בהרחבה בהחלטות קודמות של ועדת הערר (ראו ערר 1795-21 חיים ישראלי ובניו בע"מ נ' רשות המסים, ניתן ביום 18.1.2022; ערר 1664-21 ארג'נטרו אחזקות בע"מ נ' רשות המסים, ניתן ביום 31.1.2022). בין היתר, עמדנו על כך שההחלטה בעניין ב.ג. ביטחון ניתנה בבחינת למעלה מן הצורך; קבענו כי לא ניתן לקבל את הערר רק בשל קיומו של איחור בשלב ההשגה, וכי מסקנה כזו תהא בלתי סבירה, גם בהתחשב בהיקפי האיחורים של המשיבה. יחד עם זאת, כבר עמדנו בעבר על כך שאיחור בהשגה עשוי להשפיע על בחינת סבירות ההחלטה, כמו גם על פסיקת ההוצאות (ראו ערר 1947-21 סנסה ייצור נייר בע"מ נ' רשות המסים, ניתן ביום 2.2.2022; ערר 2133-21 אדיר מילר בע"מ נ' רשות המסים, ניתן ביום 15.2.2022).

27. כאן המקום לציין כי בעמ"נ 3720-11-21 בוריס פודולסקי נ' רשות המסים (ניתן ביום 15.7.2022; להלן – עניין פודולסקי) שב בית המשפט המחוזי בחיפה על הקביעות שניתנו

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

בעניין ב.ג ביטחון לעניין איחור במתן השגה. יצוין כי בשונה מעניין ב.ג ביטחון, בית המשפט לא ציין בעניין פודולסקי כי הדיון בנושא האיחור בהשגה הוא בבחינת למעלה מן הצורך, ואולם בשני המקרים – בית המשפט לא התייחס לאיחור בהשגה כעילת סף אוטומטית, וקיבל את הערעורים רק לאחר שדן בטענות המערערים לגופו של עניין ומצא אותן מוצדקות. בנוסף, בעניין פודולסקי בית המשפט הבהיר כי משמעות הפסיקה אינה קבלה אוטומטית של כל ערר, אלא רק מקרה שבו מתקיים "איחור משמעותי במתן ההחלטה בהשגה, בשים לב לנסיבותיו הפרטניות של כל מקרה" (פיסקה 98 לפסק הדין; ההדגשה נוספה).

28. נציין כי הקביעות שניתנו בעניין פודולסקי לעניין המשמעות שיש לייחס לאיחור במתן החלטה בהשגה לא היו נחלתם של כל פסקי הדין שניתנו בבית המשפט המחוזי בערעורים על החלטות הוועדה. בהחלטה סופית שניתנה בעמ"נ 68282-03-22 המבורג הפקות תל אביב נ' רשות המסים (ניתן ביום 10.7.2022) אושר התנאי שקבעה ועדת הערר לזכאות העוררת למענק (בשינוי מסוים), ולא נקבע כי בשל האיחור במתן החלטה בהשגה יש לקבל את הערר על הסף. יוער כי באותו מקרה, פסקה ועדת הערר הוצאות בסך 10,000 ש"ח לחובת המשיבה (ראו ערר 1943-21 המבורג הפקות תל-אביב בע"מ נ' רשות המסים, ניתן ביום 20.2.2022). כמו כן, בעמ"נ 48298-11-21 מאגמה ישראל פרויקטים בע"מ נ' רשות המסים (ניתן ביום 12.6.2022, פסקה 86 לפסק הדין) נדונה בעיית האיחור בשלב ההשגה (בפסק דין שניתן לאחר פסק הדין בעניין ב.ג ביטחון ועל ידי אותו מותב) – וגם בהקשר זה נפסקו הוצאות לחובת המשיבה, ולא נקבע כי דין הערר להתקבל רק בשל האיחור במתן החלטה בהשגה.

29. הלכה למעשה, נראה כי יש לייחס משקל משמעותי לשאלה האם התקיים איחור בשלב ההשגה, וכן למשך האיחור, אך לא ניתן לומר כי הפסיקה צריכה להיות אוטומטית, ובכל מקרה יש לדון בעילות הזכאות ובטענות הצדדים כשלעצמן.

30. במקרה שלפנינו, אין מחלוקת כי מדובר באיחור משמעותי – ההחלטה בהשגה ניתנה לאחר זמן כפול יותר מפי 3 מהזמן שנקבע בחוק. יחד עם זאת, אין באפשרותנו להתעלם מ"נסיבותיו הפרטניות של המקרה" – העובדה שהעוררת לא הניחה כל תשתית, ולו מינימלית, על מנת להוכיח את הקשר הסיבתי ולהצדיק את זכאותה למענק. כאמור לעיל, בנסיבות של עליית מחזורים שנתית, ובשים לב לדפוס ההכנסות הנורמלי של העוררת, מוטל על העוררת נטל כבד משקל להוכחת קשר סיבתי. בנסיבות כאלו, ניתן לקבוע בבירור כי מתן המענק "על הסף" אינו עולה בקנה אחד עם תכלית החוק ואינו בגדר "סיוע אמת" (השוו עניין פודולסקי, פסקאות 100-101). אשר על כן, באנו לכלל מסקנה כי בנסיבות הפרטניות של התיק שלפנינו, קבלת הערר רק בשל קיומו של איחור בשלב ההשגה תהא בלתי סבירה באורח קיצוני.

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

31. יחד עם זאת, נראה כי מן ההכרח לתת משקל של ממש לאיחור במתן החלטה בהשגה, וזאת במסגרת פסיקת הוצאות הצדדים בהליך. בענייננו, תקופת האיחור כפולה מהתקופה שניתנה על ידי המחוקק למתן החלטה בהשגה – אין חולק כי התוצאה לקויה, יהיו אשר יהיו הסברי המשיבה לכך. לטעמנו אין להקל ראש בהתנהלות זו, גם במקרים שבהם ההחלטה שהתקבלה על ידי המשיבה היא מוצדקת לגופו של עניין. נעיר אמנם כי אלמלא האיחור במתן החלטה בשלב ההשגה, היינו פוסקים הוצאות לחובת העוררת, וזאת בשם לב למסקנה שאליה הגענו ולממצאים החד משמעיים שהוצגו בעניינה. כיוון שכך, ראינו לנכון להפוך את נטל ההוצאות ולקבוע כי המשיבה היא זו שתישא בהוצאות העוררת, בסך של 5,000 ש"ח.

סיכום

32. הערר נדחה אפוא, מכל הטעמים האמורים לעיל. נוכח האמור בפיסקה 31, המשיבה תישא בהוצאות העוררת בסך של 5,000 ש"ח.

זכות ערעור בפני בית המשפט המחוזי, בשבתו כבית משפט לעניינים מנהליים, בתוך 45 יום.
ניתנה היום, ה' אב תשפ"ב, 02/08/2022, בהעדר הצדדים.

1533-22

טניה חכמוב, רו"ח
נציגת ציבור

ערן עסיס, עו"ד
יו"ר הועדה